

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Вінницький коледж економіки та підприємництва

«Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Вінниця, 18 квітня 2018 року

ТОМ I

Вінниця – 2018

УДК [330.341+168.522.001]:316.3“71”(063)
С 69

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету

Протокол № 9 від 27 квітня 2018 р.

Організаційний комітет: А.І. Крисоватий – д.е.н., професор, ректор ТНЕУ; З.-М.В. Задорожний – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи ТНЕУ; Б.В. Погріщук – д.е.н., професор, директор ВННІЕ ТНЕУ; Н.В. Добіжа – к.е.н., доцент, директор ВКЕП ТНЕУ; В.І. Мельник – д.е.н., доцент, заступник директора ВННІЕ ТНЕУ з наукової роботи; І.В. Мартусенко – к.г.н., доцент, заступник директора ВННІЕ ТНЕУ; Г.Б. Погріщук – д.е.н., доцент, зав. кафедри фінансів і кредиту ВННІЕ ТНЕУ; В.В. Ясишена – к.е.н., доцент, зав. кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВННІЕ ТНЕУ; О.М. Ціхановська – к.е.н., доцент, зав. кафедри економіки підприємств і корпорацій ВННІЕ ТНЕУ; О.М. Вільчинська – к.е.н., доцент, зав. кафедри гуманітарних і фундаментальних дисциплін ВННІЕ ТНЕУ; І.І. Світлак – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правового регулювання економіки і правознавства ВННІЕ ТНЕУ; Мазур В. Г. – викладач кафедри економіки підприємств і корпорацій ВННІЕ ТНЕУ.

Технічні редактори: С.Ф. Цуркан, З.Ф. Чорна, О.О. Новіцька, М.О. Собчук, В.А. Жарчук, С.М. Бевз.

С 69 Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 18 квітня 2018 р.: у 2-х т. – Т. 1 / ред. кол.: ВННІЕ ТНЕУ. – Тернопіль: Крок, 2018. – 250 с.

ISBN _____

До збірника включено статті та матеріали доповідей учасників конференції. Розглядаються актуальні теоретичні і практичні питання соціально-економічних та гуманітарних аспектів розвитку суспільства. Висвітлюються питання фінансової системи держави, її становлення та вектору розвитку; проблеми формування ефективної моделі економічного розвитку суспільства; сучасних напрямів, концепцій та проблем обліку, оподаткування, аналізу та аудиту; питання фундаментальних та гуманітарних засад розвитку сучасної економіки та суспільства; актуальні проблеми розвитку правової, соціальної держави та громадянського суспільства в сучасних умовах.

Відповідальність за зміст публікацій та орфографічне оформлення несуть їх автори

ВІДТВОРЮВАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ Чернова Г.В. – к.г.н., доцент.....	67
MARKET INFRASTRUCTURE OF OILSEED AND ITS PRODUCTS Довгань Л.І. – к.п.н., доцент кафедри української та іноземних мов; Довгань Ю.В. – асистент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу.....	69
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ Ціхановська О.М. – к.е.н., доцент	70
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ Пономарьова М.С. к.е.н, доцент.....	71
ПРОСТІР ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ Мартусенко І.В. – к.г.н., доцент	73
ПЕРСПЕКТИВИ СТАРТАП-КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ ЯК ПРОГРЕСИВНОЇ ФОРМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА Харчук С.А. – к.е.н., доцент.....	75
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ Дончак Л.Г. – к.е.н., доцент	77
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ Семчук І.В. – к.е.н., доцент.....	79
АНАЛІЗ ГРАНИЧНОЇ ВЕЛИЧИНИ ЗРОСТАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК Івашук О.О. – к.е.н., доцент; Пінь А.М. – аспірант	81
ВИЗНАЧЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ В АНАЛІЗІ КОН'ЮНКТУРИ АГРАРНОГО РИНКУ Должикова І.С., здобувач.....	83
ЕЛЕКТРОННА ПЕТИЦІЯ ЯК НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ВЛАДИ Мазур В.Г. – викладач	85
РОЗВИТОК РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ В УКРАЇНІ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН Ксенжук О.С. – здобувач.....	86
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ Чорна З.Ф. – викладач	88

СЕКЦІЯ ІІІ

СУЧАСНІ НАПРЯМИ, КОНЦЕПЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ

ПРИНЦИПИ ТА ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ Крупка Я.Д. – д.е.н., професор	90
ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ Пуцентейло П. Р. – д.е.н., професор.....	92
ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ КІЛЬКОСТІ ЇЇ ФОРМ І ПОКАЗНИКІВ Дерій В.А. – д.е.н., професор.....	94
НОВЕ РОЗУМІННЯ ОБЛІКУ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ Пушкар М.С. – д.е.н., професор; Семанюк В.З. – к.е.н., доцент.....	95

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. №26. 128 с.
2. Варламова С. І., Варламова І. С. Екологізація промисловості в Україні: проблеми та перспективи. Ефективна економіка. 2016. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4753> (дата звернення 20.03.2018).
3. Мартусенко І.В. Корчевна К.Ю. Екологізація економічного розвитку: пріоритетні напрямки та перспективи для України: Матеріали за 10-а міжнародна научна практична конференція «Бъдещите изследвания». 2014. Том 11. Икономики. София: «Бял Град-БГ» ООД, 2014. С. 17-20.
4. Мартусенко І.В. Напрямки екологізації економіки в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 11. С. 160-165. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/36.pdf> (дата звернення 27.03.2018).
5. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник. Суми: ВДТ Університетська книга, 2003. – 346 с.
6. Туниця Ю.Ю., Семенюк Е.П., Туниця Т.Ю. Екологізація економіки: теоретико-методологічний аспект. Економічна теорія. 2011. № 2. С. 5-15.

UDC 338:630.1.33; 334.73

MARKET INFRASTRUCTURE OF OILSEED AND ITS PRODUCTS

Довгань Л.І. – к.п.н., доцент кафедри української та іноземних мов, Довгань Ю.В. – асистент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу

Вінницький національний аграрний університет

Enhancement of the efficiency of competitive industries of Ukraine's national economy is an important factor in overcoming socio-economic crisis and providing conditions for increasing revenues and improving welfare of the country. Further effective development of oil and fat industry of Ukraine depends on solving of a number of current issues, including the improvement of organizational and economic mechanism of relations between the members of the agricultural market in order to seek directions of forming a rational resource base of oil and fat processing enterprises.

Food security of Ukraine requires maintenance of food supply of the population, which guarantees socio-economic and political stability in the society, stable development of the nation, families, individuals, and sustainable economic development of the country. Therefore, economic security of the state includes efficient functioning of competitive and export-oriented industries of the national economy of Ukraine [1]. Oil and fat industry of Ukraine is among such industries, and its effective functioning must be ensured by the complete, non-stop supply of the basic feedstock – oilseeds.

Economic motivation for the development of integration processes between participants of any production sub-complex is a need to satisfy economic interests of the integration entities. A key to effective and close cooperation of partners of agro-industrial integration is, above all, consistency and realization of their interests [2].

In fact, oil and fat industry is functioning under the conditions of organizational separation of its chains. Such conditions do not let processing enterprises form feedstock base, create a sustainable system of economic relations between agricultural and processing enterprises of the industry, which

have the only economic interest, i.e. obtaining of a maximum profit following the principle “here and now”.

The basis of economic relations between oilseed producers, its providers, processors and trade structures are product prices, tariffs for services (transportation, storage, processing), conditions of mutual settlements, material interests and responsibilities for the obligations taken and so on. That is what largely determines the possibility of profitable business activity, establishment of strong economic relations, and fulfillment of obligations.

Agricultural oilseed producers, intermediaries and processing enterprises of Vinnytsia region provide the operation of all the chains of the system “production- harvesting-processing-marketing of processed products” in oil and fat industry.

Market infrastructure of oilseed and its products also includes warehousing, information support, transport services, credit and financial and organizational support.

There are three groups of oil seed processing enterprises that operate within oil and fat industry. The first one is represented by the specialized companies producing vegetable oil and other products, i.e. oil and fat plants or industrial complexes. The second group includes small companies producing vegetable oil, i.e. oil mills that are departments of plants for which vegetable oil production is not the main activity and oil mills that operate independently. The third group consists of manufacturers of other fat products – margarine and soap factories and industrial complexes.

Feedstock base formation in oil and fat processing agricultural enterprises requires advancement of functioning of all parts in the system “production-harvesting-processing-

marketing of the processed products". The development of mutually beneficial economic relations between the companies of oil and fat industry is complicated by economic imbalances in the economic interests of oilseed producers,

processors and intermediaries. Further studies should be devoted to the issues of investment support of the effective mechanism of organizational and economic relations in oil and fat industry of Ukraine.

References (transliteration):

1. Pro zatverdzhennya Metodyky rozrakhunku rivnya ekonomichnoyi bezpeky Ukrainy: nakaz vid 02.03.2007 r. # 60. – Ofits. vyd. – K.: Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. – 2007. – # 10.
2. Parkhomets' M. K. Orhanizatsiyno–ekonomichni zasady pidvyshchennya efektyvnosti funktsionuvannya tsukroburyakovoho pidkompleksu APK. : monohr. / M. K. Parkhomets', O. R. Oliynyk. – Ternopil' : TNEU, 2013. – 260 s.

УДК 334.75

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ

Ціхановська О.М. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Нині стан агропромислового виробництва характеризується кризовими явищами, які склалися ще на початку 90-х років минулого століття. Проблема забезпечення стійкого розвитку агропромислового виробництва в Україні є однією із першочергових завдань держави.

Одним із нових, перспективних шляхів розвитку агропромислового виробництва є кластерний підхід. Даний підхід передбачає ефективні інструменти для стимулювання розвитку агробізнесу, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції, виходу на міжнародні ринки, підвищенню рівня зайнятості населення.

Проблеми організації та розвитку кластерних структур знайшли своє відображення у наукових працях М. Портера, Є. Дахмена, Г. Метсона, І. Толенадо та інших.

Проблемам стійкого розвитку агропромислового виробництва та застосування кластерного підходу у регулюванні АПК присвячені праці зарубіжних та вітчизняних вчених: П. Антіла, В. Третьяка, В. Письмака, О. Богми, П.Т. Саблука та інші.

У загальному розумінні кластерний підхід – це реалізація інтеграційних процесів у сфері виробництва, започаткування нових форм економічної активності, які функціонують на високому рівні агрегації, що забезпечує ефективність управління, цілеспрямоване використання сукупного виробничого потенціалу та організаційно-економічного ресурсу всіх учасників кластерного утворення [1].

Концепція досягнення стійкого розвитку агропромислового виробництва на основі кластерного підходу, базується на стійкому регіонально-галузевому партнерстві

конкуруючих сільськогосподарських товаровиробників, переробних підприємств, наукових установ, що об'єднані між собою спільною програмою інтенсивного розвитку аграрного виробництва. Метою такої співпраці є підвищення обсягів виробництва, конкурентоспроможності учасників кластера та забезпечення продовольчої безпеки регіону в цілому, а також вихід на міжнародні ринки.

Як показує досвід багатьох країн світу (Італії, Німеччини, США, Японії та ін.) кластерний підхід спроможний принципово змінити напрям державної промислової політики. Кластерний підхід є не лише засобом досягнення цілей економічної політики держави, але й потужним інструментом для стимулювання регіонального розвитку, яке сприятиме збільшенню зайнятості населення, заробітної плати, відрахувань до бюджетів різних рівнів.

В Україні теж є перші спроби створення кластерних моделей господарювання. Сьогодні кластери розвиваються на Хмельниччині, в Івано-Франківській, Волинській, Вінницькій, Рівненській, Полтавській, Сумській, Харківській та інших областях.

Створення та розвиток агропромислових кластерів є одним із шляхів досягнення стійкого розвитку агропромислового виробництва, підвищення соціального благоустрою, рівня життя населення, а також підвищення рівня розвитку регіону та країни в цілому.

Характерною особливістю агропромислових кластерів є її направленість на інтенсивний шлях розвитку агропромислового виробництва, що дасть можливість виготовляти конкурентоспроможну продукцію, яку можна буде експортувати за межі регіону та за кордон [3].

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції

«Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства»

м. Вінниця, 18 квітня 2018 р.

ТОМ I

Підписано до друку _____
Папір офсетний. Формат 60x84.1/16
Гарнітура Times New Roman
Обл. друк. арк. _____
Ум. друк. арк. _____
Наклад 300 прим.

Видавництво «Крок». Свідоцтво № 3538 від 30.07.2009 р.
46006, м. Тернопіль, вул. Гайова, 56
тел. (0352) 248436